

MISHPOLOGEN

Medlemsblad för Judiska Släktforskningsföreningen i Sverige

Nr 3, 2011–Årgång 15

I det här numret:

Ordförandens spalt 2

En osannolik historia 3

Noterat 4
samt [ny web-adress](#)

Medlemsavgiften 2011

Kom ihåg att betala
MEDLEMSAVGIFTEN för
2011, som är oförändrad—endast
100 kronor.

Föreningen har plusgiro
437 28 62-5.

Inbetalningskort bifogas med
tidningen till dig som inte redan
har betalt. Till er som får
tidningen digitalt kommer inte
något inbetalningskort.

Välkomna till kommande medlemsmöten!

Tisdagen den 18 oktober kl 18.00, Hollandersalen, Judiska Centret
Nybrogatan 19.

Galizien och det judiska Krakow

Jan Berg berättar om sina arkivresor till Krakow och sökandet efter sin mors rötter.

Galizien var fram till slutet av 1700-talet en del av Polen. Under 1800-talet och fram till och med första världskriget var Galizien en del av det österrikiska kejsardömet för att därefter åter bli en del av Polen. Krakow är Galiziens största stad, känd för sina rika kulturskatter men också för sin judiska stadsdel Kazimierz. Före andra världskriget levde 80.000 judar i Krakow, nu finns bara några hundra kvar.

Glöm inte att skicka föransmälan till a.grunewald@telia.com !

Onsdagen den 7 december kl 18.00, Matsalen plan 1, Judiska Centret
Nybrogatan 19

"Judiska cirkusfamiljer i Tyskland innan andra världskriget med betoning på familjen Blumenfeld"

Maynard Gerber berättar. Judar spelade en viktig roll vad gäller cirkusunderhållning i Tyskland. Innan kriget var det judiska cirkusfamiljer som dominerade och formade cirkusunderhållning i centrala Europa. Familjen Blumenfeld var en av de största familjerna. De var ingifta med en annan viktig cirkusfamilj - familjen Goldkette, som senare tog namnet Bronett här i Sverige.

Glöm inte att skicka föransmälan till a.grunewald@telia.com !

Ordförandens spalt

Vår förening är medlem i IAJGS – **International Association of Jewish Genealogical Societies**. Det är en internationell släktforskningsorganisation med 75 medlemsföreningar spridda över hela världen. Flertalet medlemsföreningar finns i USA och hittills har IAJGS årliga släktforskningskonferenser ägt rum i USA. Den senaste var i juli 2011 i Washington DC. Men nu flyttar man nästa års konferens till Europa. Den 32 konferensen äger rum i Paris 12-15 juli 2012.

Det är lättare att ta sig till Paris än till USA och jag hoppas att flera av våra medlemmar tar tillfället i akt och åka till Paris i juli nästa år. Varför ska man åka till den här konferensen? Man kan lära sig mycket och framförallt knyta kontakter med judiska släktforskare från hela världen. Man kan träffa dem man har haft kontakt med via e-mail, Geni eller JewishGen och få ytterligare inspiration. Nästa års konferens kommer att ske på engelska även om de franska inslagen säkert kommer att märkas. Man har lovat att konferensen fullt ut ska vara tvåspråkig så den som inte tror sig komma ihåg sin skolfranska kan klara sig bra på engelska och den som vill öva sin franska har ett gyllene tillfälle.

Vad händer under IAJGS årliga konferensdagar? Vid den senast konferensen i Washington DC deltog mer än 1200 släktforskare. De lyssnade bl a på 160 olika föreläsare. Den som vill veta detaljerna kan besöka IAJGS hemsida <http://www.iajgs.org/index.php>. Men enligt senaste numret av Avotaynu så ägnades första dagen åt ett antal föreläsningar för den som just börjat med judisk släktforskning, men också var givande för den litet mer erfarne entusiasten. Bland föredragsrubrikerna fanns "Navigating the World of Jewish Genealogy", "Introduction to Genealogy", "Getting Started with ancestry.com", "Understanding the Jewish in Jewish Genealogy" och "Introduction to JewishGen"

En eftermiddag presenterade 40 personer de olika SIGs – Special Interest Groups, d.v.s. de olika grupper som finns på JewishGen representerade olika geografiska områden i Central- eller Östeuropa, de som har sefardiska rötter eller rabbiner i släkten. SIGs hade egna specialprogram under konferensdagarna, där man diskuterade frågor kring arkivmaterial, geografi, språk, kultur och olika lokalhistoriska frågor.

Under konferensdagarna arrangeras också ofta särskilda studiebesök till arkiv, begravningsplatser etc. Vid den senaste konferensen gjorde man en stadsvandring i de gamla judiska stadsdelarna i Washington DC. Eftersom 2011 års konferens var i Washington så var ett annat studiebesök på US Holocaust Memorial Museum. Det amerikanska riksarkivet liksom världens största bibliotek Library of Congress hade representanter närvarande vid konferensen och presenterade sina institutioner.

Intressant var också alla föreläsningar med alla möjliga ämnen från specialistteman t ex "Are You Ready to Become a Certified Genealogist?", "Phonetic Matching: Soundex with Fewer False Hits" med Steven Morse känd för att ha gjort det lättare för många av oss att söka i olika databaser på Internet till mer eller mindre breda historiska föreläsningar som "The Jews of New Orleans", "French and German Jewish Immigrants along the Mississippi" and "The Resurgence of Jewish Life in Poland". Andra föreläsningar handlade om DNA och judisk släktforskning och åter andra var mer inriktade på kända judiska personer och deras släkt eller på olika kulturella uttryck t ex "Songs of Sephardic and Portugese Crypto-Jews". Även särskilda ungdomspaneler fanns med t ex "Generation X, Y, Net and JewishGen".

Vi i styrelsen kommer med mer information om nästa års IAJGS konferens i Paris när programmet börjar bli klart. Man har bl a lovat olika studieresor och studiebesök i anslutning till konferensen i och utanför Paris – t ex

till Elsass och Rouen, men också till intressanta platser som de skriver "i andra europeiska länder". Man ska komma ihåg att flertalet eller i varje fall många konferensdeltagare kommer att vara amerikaner som vill få ut mycket av sitt besök i "Europa" och där kan vi hänga på.

Så anteckna 15-18 juli 2012 i din almanacka och meddela till mig om du planerar att delta så kanske vi kan ordna en gemensam resa. Mer info finns på <http://www.paris2012.eu/>

Thomas Fürth

En osannolik historia—Släktforskning blev en bok

När mina föräldrar hade dött kring 1990 började mitt intresse för släkten på allvar. Det dök upp ett papper om mina sydtyska judiska anor i början av 1800-talet, skrivet av den protestantiska församlingen i Gemmingen. Och samtidigt blev det alltmer klart för mig att min morfar hade varit svensk nazist. Jag var tvungen att få veta mer. Jag vill inte bara veta utan också begripa. Jag ville inte förstå min morfar men jag ville begripa hur han kunde ha haft dessa åsikter och ytterst vad han hade gjort om tysken verkligen kommit. Dessutom var hans son, min morbror, kommunist och hans första fru var delvis judisk, hon hette Schück. Det är verkligen en osannolik historia. Jag slukade allt jag kom över om dessa människor och började skriva. Snart blev det också släktforskning.

Dessutom fanns det historier om en farbror till min pappa som dött i koncentrationsläger men som pappa försökt få utbytt mot en tysk flygare. En mycket vag historia om att pappa deltagit i motståndet i Köpenhamn under kriget fanns också. Det gällde alltså att rensa i materialet, vad var sant och inte?

Jag ville också veta något om bakgrunden, hur länge hade egentligen den judiska familjen levt i Tyskland och vad hade de gjort. Det märkliga var att alla min pappas släktingar utom just denna farbror kom ut från Tyskland 1938 och 1939.

Jag ville också veta var min morfars åsikter kommit ifrån, hur han kunde ha fått dessa idéer. En nyckelfråga är förstas hur min pappa tog kunskapen om sin svärfar, det har jag ännu inget svar på.

Jag började med att skriva till de protestantiska församlingarna i trakten av Heilbronn där farfar kom ifrån. De bokförde judarna, kanske för att de ville omvända dem. Och mina efterforskningar gav bra utdelning. Jag fick en bok om snart sagt alla judar i nuvarande Heilbronn. Jag kunde följa familjen Kahn flera generationer. De var kreaturshandlare flera av dem och levde som skyddsjudar med skyddsbrev från greven. Boken är

oumbärlig för judiska släktforskare från detta hörn av världen.

Jag tog kontakt med Sigmund Freudinstitutet i Frankfurt. Det hade min pappas farbror Karl Landauer grundat i slutet av 1920-talet men drivits därifrån 1933. Institutet gav mig böcker om Landauer där det berättades hur han dog och om hans kamp i lägret. Men där stod också att han varit i Stockholm 1933. Det hade jag aldrig hört förut.

Det stod en del om min morfar i de många böcker om svensk nazism som kom ut på , men ganska knapphändig. Han hade gått över från högern 1933 och haft ett lokalt parti i Umeå, någon slags överklassnazism. Han var advokat men hade också skrivit om riksdagshusrättegången i Nya Dagligt Allehanda. De behövde någon som kunde tysk juridik, han fick ta den enda svenska journalistplatsen. Jag gick för att läsa vad morfar skrev men hittade då artiklar om Karl Landauer. Medicinalstyrelsen hade tillåtit att han fick föreläsa om psykoanalys i Sverige men inte praktisera som läkare. Då valde han Holland. Familjen hamnade till sist i Westerbork och Belsen där han dog i januari 1945.

Dessutom har jag haft tillgång till mina föräldrars brev till varandra 1945 och 46. De gifte sig fyra månader efter att de träffats och under dessa få förlovningsmånader möttes de högst ett par veckor eftersom mamma vårdades för tuberkulos. Men där står inget om morfars nazism. Och det finns ett rörande brev från Landauers fru och barn från Amsterdam efter kriget.

Jag har arbetat parallellt med att släktforska och skriva en bok, Nu finns allt jag kommit fram till, alla mina anor, så långt jag kommit på www.kahn.in. Där har jag haft stor hjälp av några amerikanska och israeliska släktforskare. Det svenska materialet är förstas rikare och mer pålitligt på grund av vår kyrkobokföring. Jag har bara gått bakåt och har inte med syskon. Med min frus anor finns över 1400 personer i rakt

uppstigande led.

Min bok handlar om hela 1900-talet men har sitt huvudfokus på hur min pappa och mamma kunde ha fått veta allt om varandra och om varandras släkt. När fick han veta detta om morfar. I boken finns mycket mer, om min morfar och hur både hans fru och ett barn dör i självmord, om rättegången mot attentatsmännen vid Norrskensflamman där han försvarade den huvudmisstänkta, om hur Karl Landauer kom till Westerbork och hur några klarade sig undan nazismen. Det är en roman så jag har fyllt i där jag inte vetat. Fast det är väldigt mycket jag har kunnat ta reda på. Här har kontakt med levande släktingar varit oerhört viktigt. Min farmor hade också skrivit och dessutom blivit intervjuad av en kusin. Nu är i alla fall boken klar och finns nu på Recito förlag. Den heter "En osannolik kärlekshistoria" och kan beställas på www.litenupplaga.se. Man kan ju också fråga efter den i bibliotek och bokhandlare.

Jag har lärt mig mycket på den här resan och både fått mer kunskaper och djupare insikter. Jag hoppas att det jag kommit fram till kan bli till glädje för någon mer.

Hör gärna av er till mig med frågor och synpunkter på kahns@comhem.se

Jon Kahn

Du har väl noterat att Judiska Släktforskningsföreningens webbplats flyttat? Nya adressen är www.judgen.se

MISHPOLOGEN

Medlemsblad för *Judiska
Släktforskningsföreningen i Sverige*

Föreningens ändamål är att främja intresset för judisk släktforskning och sprida kunskap om källor, litteratur och metoder för att finna judiska rötter och släktingar. Varje år kommer 4 nummer av vårt medlemsblad Mishpologen ut. Medlemmarna kan välja mellan att få Mishpologen distribuerat som papperstidning eller via e-post. Anmäl gärna e-post till a.grunewald@telia.com så sparar du pengar åt föreningen.

JUDISKA SLÄKTFORSKNINGSFÖRENINGEN I SVERIGE

JEWISH GENEALOGICAL SOCIETY OF SWEDEN

c/o Maynard Gerber

Box 7427

103 91 STOCKHOLM

Pg: 437 28 62–5

Kassör: Bertil Oppenheimer

e-post: bertil.oppenheimer@bdo.se

Ordförande: Thomas Fürth

Observatoriegatan 6, 113 29 Stockholm

Tfn: 08-33 05 16/ 070-657 12 42

E-post: 08.330516@telia.com

Mishpologen och www.judgen.se

Ansvarig utgivare och redaktör: Björn Fagerstedt

Tfn: +46–70–997 24 27 e-post: bjorn.fagerstedt@sas.se

Stocken-Snabbtryck AB, Tryckort: Sollentuna, 2011

Noterat inom judisk släktforskning

Ny bok om judisk släktforskning i Krakow

Gesher Galicia i samarbete med den brittiske författaren Geoffrey Weisgard har publicerat en ny bok om judisk släktforskning i Krakow, vid namn "A Guide to Jewish Genealogy - Krakow". Boken utforskar staden i kontext av den polska historien och den roll judarna i staden spelat för dess utveckling.

Vidare beskriver boken de källor man kan använda sig av i sin judiska släktforskning i detta område.

Boken finns att beställa från Amazon.com på följande adress:

<http://www.amazon.co.uk/Guide-Jewish-Genealogy-Krakow/dp/0956855105>

Gamla synagogan i Krakow